

καὶ τὸ ψύχος ἀνεκτὸν, καὶ τὸ θάλαπος ἕδε-
ποτε πνικτικόν· ἐκ γὰρ τῆ Πόντε διὰ τῆ
Βοσπόρου, ὡςπερ διὰ πύλης ἠνεωγίας, ἀνρα
τις δέρας ῥέεσσα, κινῶ δαυμασίως τὸν
ἀέρα τῶν παραβοσπορίων.

Τοιαύτη ἕδεμία ἐτέρα πόλις ἐν τῇ Ευ-
ρώπῃ, ἥς τὰ πλείω μέρη περιεργείας χάριν
ἐώρακα, νῆ Δία γε, μετὰ πολλῆς ἀηδίας,
ῥυπαρῶς καὶ ληστρικῶς πως ὑπὸ τῶν ἀλα-
σόρων καὶ ἐπαράτων τελωνῶν ἐνοχλόμενος.
Οἱ κάτοικοι σπιδάζεσι περὶ τὰς ἐπισήμας,
ὡς λέγεται· ἀλλ' ὁ ἰατρὸς τῆ βασιλέως
ἑβραῖος ἀλλότριός ἐστι καὶ σύρος τὸ γένος,
καὶ ἐντεῦθεν ἡ πρόοδος αὐτῶν εἰς τὰς ἐπι-
σήμας δήλη· ἐντεῦθεν καὶ ἐκ τῆ βίβ τῶν
κατοίκων, ἄβρῶς μάλᾳ καὶ δηλυπρεπῶς
βιέντων· ἡ γὰρ πόλις αὐτῶν ἕδεν ἕτερόν
ἐστιν ἢ δευτέρα Σύβαρις, ὅπε σχεδὸν ἐκά-
σῃν ἡμέραν, ἐορταὶ καὶ συμπόσια, ὅπε
πλήθος ἀργῶν ἀνδρώπων καὶ μηδὲν ποιέν-
των, καὶ ἀλητῶν, ὅπε οἱ κοινοὶ περίπατοι
καὶ αἱ ἀγυαὶ καὶ αἱ ἀγοραὶ πλήθεσιν ἐκά-

σην ὅλην ἡμέραν ἀνδρώπων, δηλυπρεπῶς
μάλα καὶ λαμπροφύως ἡμφιεσμένων, καὶ
ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν πολυτίμοις λί-
θοις, καὶ μαργάροις καὶ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ,
ὥσπερ ὑποκριταὶ ἐν θεάτρῳ, πεφορτισμέ-
νων· καὶ γὰρ καὶ κνημίδες, καὶ κεφαλῆς
καλύπτραι καὶ ζῶναι καὶ περισκελίδες καὶ
ἱμάτια, ἔσιν ἰδεῖν παρ' αὐτοῖς διάλιθα,
διάχρυσα καὶ διαμάργαρα, ὡς ἔδαμῃ ἄλ-
λοδί πῃ ἐν τῇ Ευρώπῃ. Οὕτω δηλυπρε-
πῶς μάλα καὶ ἀνειμένως ἐνδεδυμένοι, καὶ
ὥσπερ ταῦ πολύχροοι, σοβᾶσι διὰ τῶν
ἀγριῶν ἀγερώχως, ὑπερουρῶντες πάντων, εἶ-
ναί τι ὑπὲρ πάντας, διὰ ἃ αἰσχύνεσθαι δεῖ,
εἰ ἄνδρες εἰσὶν, ἠγέμενοι. Συμπόσια συχνά,
χοροὶ συχνοὶ, κῶμοι συχνότεροι, παιδιαὶ
ὀσημέραι, ἔχουσαι τε αἰ τῶν πάλαι ἐλλήνων,
ὧν τὰ τοιαῦτα εἰς σωμάτων ἄσκησιν τεί-
νοντα, γυμνάσια ὀνομάζοντο· αὐτῶν δὲ
χαλῶντα πάντα τὸ σῶμα καὶ ἐκδηλύνοντα,
εἰκότως ἂν τις χαλατήρια καὶ ἐκδηλυντήρια
ὀνομάσειε.

Τοιαῦτα τὰ ἐντὸς τῆς μητροπόλεως·

οἷα δὲ καὶ τὰ ἐκτὸς, αἱ κῶμαι, λέγω, αἱ
βάσεις καὶ τροφοὶ τῶν πόλεων! Οὐδὲν τῶν
κατοίκων τῶν ἀγρῶν ἐλεεινότερον· ῥακο-
φόροι, γυμνόποδες, ἡμίγυμνοι, ὅλην ἡμέ-
ραν ἐργαζόμενοι, καὶ μηδὲ τὰ πρῶτα ἀνα-
γκαῖα εἰς ζωὴν ἱκανὰ ἔχοντες, ὑποκείμενοι
συχναῖς ἐπιδρομαῖς, συχνὰ λεηλατέμενοι,
συχνὰ πυρπολέμενοι, συχνὰ λαφυραγωγέ-
μενοι, συχνὰ ὡς ὑποζύγια ἐν ταῖς ἀγοραῖς
τῆς Εὐρώπης πιπρασκόμενοι, διὰ τὴν
ἀσθενεῖαν πάντως τῆς διοικήσεως· ὃ δὲ δὴ
χείρισον τῶν πάντων καὶ ἀπανδρωπότητα
πολλὴν τῶν διοικόντων ἐμφαῖνον, καὶ
σπλάγχων διαρρήκτικόν, ἐξ ἀσπλαχνίας
πολλῆς προερχόμενον, συχνὰ καὶ παντοί-
οις τρόποις οἱ ἄδλοι φορολογέμενοι. Πι-
σεύεις; ὦ βασιλεῦ! ἐς τηλικῶντον ἀσεβείας
καὶ βλασφημίας περίεση τὰ πράγματα,
ὥς καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ τῶν κωμητῶν, τῶν
τροφέων τῶν πόλεων, ὃ σέβασθαι ἔδει, ὡς
ὄνομα τροφέως, ὑβριν εἶναι οἷς ἐπιτίθεται.
Ω τῆς ἀσεβείας, ὦ Δεέ! διακόπτων τὸν
λόγον ὁ Κρεμὸς, καὶ ἄνω πρὸς ἕρανόν.

βλέπων, καρδία παλλέση καὶ θριξί φρισ-
σάσαις ἐξεφώνησεν:

Οὕτως, ὦ βασιλεῦ, κέντρον ἕδεν, ἡ
χαλαρὸν πάντη καὶ ἄρρωστον, καὶ τὸ πο-
λίτευμα, ἔ φέρεται, ἀλλὰ παραφέρεται,
καὶ καταπεσεῖται τάχις. Οἱ διοικῆντες
τῷ σήμερον μόνον φροντίζοντες, ἀργυρο-
λογῆσιν ἐπιτόνως, τῆς σήμερον τρυφῆς
ἕνεκα, καὶ τῷ μέλλοντος καὶ τῶν ἀπογό-
νων ἕδεμία πρόνοια. Φόρος καὶ τέλη καὶ
τὰ λεγόμενα προνόμια, ἃ καὶ δίκαια ἀναι-
δῶς ὀνομάζουσι, τὰ ἀναφανδὸν παρανομί-
αι καὶ ἀδικίαι, πολλαπλασιάζουσιν ἐπ' ἄπει-
ρον· καὶ οἱ ἐμπορευόμενοι ταῦτα, πολλὰ
πλεισηριάζοντες καταβαλόντες, διπλάσια
ἀπαιτῶσι· καὶ ἔτιως ὡς καπηλικὸν τι σύ-
στημα θεωροῖη ἂν τις σὺν λόγῳ καὶ δικαίως
τὸ πολιτικὸν σύστημα. Πισεύεις, ὦ βασι-
λεῦ, προῖκα ἕδ' ἀναπνέειν ἐς τὴν ἑνταῦθα·
δεῖ γὰρ ἀφεύκτως ἐπὶ τῷ καταβάλλειν τι
τοῖς τέλεσι ἢ προνόμοις ἐωνημένοις· ἕδὲ δι-
ψῶντι ἕδωρ, ὅπερ ὁ δημιουργὸς ἀπανταχῆ
δαφιλέστατα χορηγεῖ, χάριν πειεῖν ἐπιτέ-

T

τραπται· ἀκμὴν καὶ ἐωνημένον, ὁδῶ προ-
μήθειαν δέρας, μικρὸν προβάντα, δεῖ
ἔτι καταβαλεῖν τέλος ἑτέροις, ὡς λησαῖς
ἐνεδρεύουσι, καὶ χειρόν τι λησῶν τοῖς ὁδοι-
πόροις ἐπιπίπτουσιν, ὡς τάχα ζημία ἑτέρα
τελωνία τῆ ἐδώδιμόν τι ἢ πότιμον ἐπιφέ-
ρεσθαι ὄντος. Ταῦτα, καὶ ἕτερα παρα-
πλήσια πολλὰ πλείω, ῥυπαρὰ καὶ καπηλικὰ
καὶ προσαιτικά, καὶ ἀναρμοσεῖ πάντη
πάντως καὶ ιδιώταις ἀποχειροβιώτοις, ἔχ
ὅπως τοῖς τὰ κοινὰ ἐπιτετραμμένοις, ἕς
ἐλευθεριότητος καὶ γενναιότητος καὶ μεγα-
λοφροσύνης δεῖ εἶναι τὸ ὑπόδειγμα.

Ἐσιν ἔτις ἔχειν ἐπιτηδεῖς καὶ ἀνδρεῖς
ερατηγῆς, καὶ ῥωμαλέες ερατιώτας τῆς ὑπὲρ
πατρίδος ἀμυνμένους; ἔδὲ γὰρ ἔδὲ πατρὶς
ἔτις ἔδεμία πρότερον· Ἀργύρια ἔχοντες,
οἴονται οἱ ταλαίπωροι ἔξεν τὸ πᾶν· ἀλλὰ
λανθάνουσι μηδὲ ερατηγῆς, μηδὲ ερατιώτας
τῷ ὄντι ἔχοντες. Αὐτοὶ μὲν γὰρ, τῆ δια-
νοητικῆ αὐτῶν ὑπὸ τραφῆς ἐξυλωθέντος,
ἔτις εἰπεῖν, καὶ παχυλωθέντος, νοεῖν τι
καὶ ἐπινοεῖν πάντη ἀνίκανοι· ὁ δὲ λυὸς

περιφρονέμενος, ἀδικέμενος, τῷ ἱερῷ ἤδη πυρὸς ἐν αὐτῷ σβεσθέντος, μάχεσθαι καὶ αὐτὸς ἀνίκανος· ὁρᾷ γὰρ ἤδη τὸ πολιτικὸν σύστημα, ἃ δὲ εἶ γενόμενον, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀργίην καὶ τρυφηλήν τινων ὀλίγων ζωὴν, ἢ δελεῦν παντοίοις τρόποις καταναγκάζεται.

Στρατολογῶσι νῦν οἱ κωνσταντινουπολίται παντοδαπὰς ξένους, καὶ ἔστιν ἰδεῖν παρ' αὐτοῖς ἕνεκεν, βεργάρους, κεντρύρους, ἑσπερογέρους, ἀβάρους, σλάβους, γότθους, βαράγγους, γεπίδας, ἐρέλους καὶ πολλὰς ἄλλους, οἷ πάντως τὰς ὑπὲρ ὧν σήμερον μάχονται, ὑποδελώσασιν ἄνριον, καὶ ἔχομεν τέττα μυρία τὰ παραδείγματα, ἀλλ' ἔστιν ἀπὸ τέτων ὄφελος (1). Δεῖ πανταχῶς νῦν, ἀλλ' ἢ

(1) Ἰσχυσαν δέποτε οἱ ταραντίνοι, φησὶν ὁ Στράβων, καθ' ὑπερβολὴν, πολιτευόμενοι δημοκρατικῶς· καὶ γὰρ ναυτικὸν ἐπέκτηντο μέγιστον τῶν ταύτη, καὶ πλείους ἔσειλλον τρισμυρίας, ἐπιπάρχους δὲ χίλιους. Απεδέξαντο δὲ καὶ τὴν πυθαγόρειον φιλοσοφίαν, διαφερόντως δὲ Ἀρχύταν, ὃς καὶ πρόεσθ' τῆς πόλεως πολὺν χρόνον. Ἐξίχυσεν δὲ ὕψιστον διὰ τὴν εὐδαιμονίαν ἢ τρυφήν, ὥστε τὰς πανδήμους ἑορταῖς

τρυφή ἀπαμβλύνει τῆτον παντῦπασι καὶ ἐξορύττει τὰ τῆς ψυχῆς ὄμματα· καὶ οἱ τρυφηλοὶ, σαδμῶ, τὸ λεγόμενον, εἰς τὸ βύραδρον τρέχοντες, ἕδεν αἰσθάνονται. **Εἰς τι ἀνοητότερον τῆ τὴν ὑπὲρ πατρίδος ἄλλοδαποῖς ἐμπιστεύεσθαι ἄμυναν; ὁμως τὴν ἀνοησίαν ταύτην ἐν πολλοῖς ὁρῶμεν μέρεσιν. Εἰς καὶ ἑτέρα τις ξένης στρατολογίας αἰτία, ὃ βασιλεῦ· ἀλλὰ καὶ αὕτη τρυφῆς ἀποτέλεσμα. Ἡ τρυφή, ἦν ὡς διαδοτὸν λοιμὸν τῆ κοινωνικῆ σώματος ἡγητέον, γεννᾷ πολυτέλειαν· ἡ πολυτέλεια αὖξεν τὰς κοινὰς καὶ ἰδίας προσόδους βιάζεται, καὶ ὁρᾷ τὸν λαὸν ὡς ἐπὶ τέτῳ μόνον ὑπάρχοντα, ἐπὶ τῷ ζωοποιεῖν καὶ τρέ-**

πλείους ἄγεσθαι κατ' ἔτος παρ' αὐτοῖς ἢ τὰς ἡμέρας· ἐκ δὲ τέτῃ καὶ χεῖρον ἐπολιτεύοντο. Ἐν δὲ τῶν φαύλων πολιτευμάτων τεκμήριόν ἐστι, τὸ ξενικοῖς στρατηγοῖς χρῆσθαι. καὶ γὰρ τὸν μολοτιτὸν Ἀλέξανδρον μετεπέμψαντο ἐπὶ μασηπίης καὶ λευκανῆς· καὶ ἔτι πρότερον, Ἀρχίδαμον τὸν Ἀγησιλάου, καὶ ἕτερον Κλεώνυμον καὶ Ἀγαθοκλέα, εἶτα Πύρον, ἠνίκα συνέεησαν πρὸς ῥωμαίους. Οὐδ' ἐκείνοις δὲ εὐπειθεῖν ἠδύναντο, ἕς ἐπεκαλύπτο, ἀλλ' ἐς ἔχθραν αὐτοὺς καθίσασαν.

φειν καὶ αὐξεν καὶ ἀκμᾶζειν ποιεῖν ταύτην, χορηγεῖντα τὰ μέσα πάντοτε. Τί ἤκβον διατρίβων ἐν Κωνσταντινουπόλει; Ἀκβσον καὶ φρίξον, ὦ βασιλεῦ. Ἢδη μοι, χάρις τῷ θεῷ, ἡ πρόσοδος διπλασία, ἔλεγέ τις· ἕτερος πάλιν, κἀγὼ, σὺν θεῷ, τάχιςα τριπλασιάσειν ταύτην ἐλπίζω· ἐργάζεσθαι γάρ μοι τὸς κωμήτας ὁ φιλανθρωπότατος βασιλεὺς τριπλασίας τῶν πρότερον ἡμέρας τὸν ἐνιαυτὸν ἐπέταξε· τρίτος τις αὐδεις, τῆτες μοι σὺν θεῷ ἡ πρόσοδος τῆ ἀγρῆ με διπλασιασθήσεται· ἡ γὰρ τιμὴ τῆ σίτε ἠύξησε, καὶ, χάρις τῷ θεῷ, αὐξάνει ἔτι· Τέταρτός τις, τριπλάσια κερδήσω, τὸν ἐνεσῶτα ἐνιαυτὸν· ἦδη γὰρ σὺν θεῷ οἱ πνυρεττοὶ πολλοὶ καὶ βαρεῖς καὶ κακοήθεις ἐν σκήπτειν τῇ πόλει ἄρχονται· καὶ τέτοις πολλοὶ καὶ ἄλλοι παραπλήσια διελέγοντο· καὶ ἕδεν ἕτερον ἦν ἀκβεῖν ἢ διπλασιασμὸς καὶ τριπλασιασμὸς, καὶ, ὅλως εἰπεῖν, αὐξήσεις ἐτησίων προσόδων κτηματικοῖς, καὶ κεφαλαίων ἐμπόροις· ἀκμὴν καὶ οἱ ἀκτημοσύνην καὶ πτωχείαν πρὸς θεῶ καὶ πρὸς

ἀνδρῶπων ἐπαγγειλάμενοι, παραπλήσι ἄτ-
τα λέγειν ἀναιδέεατα, οἰόμενοι ἠλιθίως λέ-
γειν τι, ἕκ ἑπαυον. Ἐντεῦθεν ὕβρις, ἐν-
τεῦθεν μυρίοι τρόποι τῷ ἐκμυζᾶν τὸν λαόν,
ἐντεῦθεν τυραννία. Τί τὸ ἐπόμενον; Μι-
σος καὶ ἀποπροφῆ τῶν ἀρχομένων πρὸς τὰς
ἄρχοντας, καὶ ὑποψία καὶ ἀπιστία καὶ φό-
βος τέτων παρ' ἐκείνων, καὶ εντεῦθεν κατα-
φυγή πρὸς ἀλλοθαστὰς στρατιώτας καὶ φύ-
λακας, ἕς ἕκ ἔτι στρατιώτας. ὀνομασέον,
ἀλλὰ δορυφόρους.

Διατρίβων ἕν ἐν Κωνσταντινουπόλει, τὸν
κατὰ σῶ κινέμενον καὶ ἀπαίροντα στρατὸν
ἐώρων, εἰ στρατὸν δεῖ ὀνομάζειν, καὶ ἕκ
ὄχλον μᾶλλον, τὸν ἐκ συγκλύδων ἀνδρῶ-
πων συγκείμενον, καὶ σῶμά τι ἐξ ἑτερογε-
νῶν πάντα ὑλῶν συνιστάμενον, καὶ τύρβη
τυγχάνον αὐτόχροημα. Εἰώρων δὲ καὶ τὰς
ἄγοντας ταύτην τὴν τύρβην, ὡς εἰς πανή-
γυριν καὶ θοίνην τῆς πόλεως ἐξιόντας, ἐφ'
ἵππων χρυσῷ καὶ μαργάροις καταφράκτων,
ἐσολισμένους δηλυπρεπῶς, καὶ χρυσοδιά-
μιδα ὅπλα φέροντας, δρασυδειλίας δὲ ἔδεν

ἕτερον ἀναπνέοντας. Εὐρών και τὰς δεα-
μένας τὸν ἀξιοδαύμασον τῆτον στρατὸν ἐκ
τῶν τῶν οἰκιῶν θυρίδων, αἵπερ ἐδαύμαζον
τὴν λαμπροφορίαν τῆ στρατεύματος, και
ἤδη περὶ βεργάρων δεδεμένων και ἀγομιέ-
νων πρὸς ἀλλήλας διελέγοντο· και ἐδέοντο
τῶν ταξιαρχῶν, ἡ μὲν, κηπερὸν και γεωρ-
γὸν και ἱπποκόμον οἱ κομίσαι· ἡδὲ, δε-
ραπαινίδας ὠραίας· ἕτεραι πάλιν, εὐειδεῖς
δεράποντας νέεε ἐζήτην· και ἄλλαι ἄλλα.
Ἐμοὶ δὲ τὰς ἀηδίας ταύταε ὄρῶντι και ἀκί-
οντι, ποτὲ μὲν ναυτιᾶν ἐπήρχετο, ποτὲ
δὲ, ἐκραγήναι ἐε ἀσβεσον τῶ ὄντι γέλωτα·
σιωπᾶν δὲ ἔδει, δέει ἐπ' ἐμαντὸν ἐπισύραι
ὄχλον ἀφηνιάζοντα. Ἐταλάνιζον ἅπανταε
και δεωρῶνταε και δεωρεμένεε, και τὴν
παντελῆ ἦτταν αὐτῶν ὠε ἡδη γενομένην
προέβλεπον.

Εἶδον ἔπειτα αὐτῆε ἀναισχύντωε ἐπι-
σρέφανταε, πνευσιῶνταε μάλα και ὠδῶνταε
ἀλλήλεε πρὸ τῶν πυλῶν και καταγκωνιζο-
μένεε και βιαζομένεε τὴν εἴσοδον, και προ-
τροπάδην και σωρηδὸν εἰσερχομένεε, και

μεγαλοφῶνως ἐπικλείειν τὰς πύλας κελύον-
οντας. Ἐπικλείσαντες γὰρ τὰς πύλας, πα-
ρεσκευάζοντο εἰς πολιορκίαν, ἀλλ' ὑπὸ
φόβῳ κρατούμενοι, ἔδῃ ποιεῖν τι τῶν δεόν-
των ἠπίσαντο, καὶ τύρβης καὶ συγχύσεως
πλέον ἔδῃ. Ἀδυνατῦντες ἔνθα πράξαι τι ἀν-
δρείον, εἰς συμβιβασμὸς καὶ διαλλαγὰς
ἐτράποντο· καὶ ἃ βία καὶ ἀνδρία ἐκτελέ-
σαι αὐτοῖς ὑπῆρχεν ἀμίχανον, τρόποις
πολιτικοῖς καὶ δόλῳ διαπράξεσθαι ἠλπίζον
καὶ τὴν ἐπιβελὴν ἐτύρευον, καὶ τὸ δολο-
φονικὸν ἐγχειρίδιον ἐν παραβύσῳ καὶ ἐν
γωνίᾳ περὶ ἔδηγον· Δύλος γὰρ καὶ δηλητή-
ρια φάρμακα καὶ δολικὰ ξιφίδια, παρ' οἷς
ἢ τροφὴ ἐπικρατεῖ, πολύχρησα, καὶ συ-
νήθη τῶν διεφθαρμένων ἐπιτηδεύματα.
Ἀλλ' ἔδῃ πλέον αἰσχύνῃς αὐτοῖς διαπέ-
πρακτο.

Βέλει προσθῶ τι, ὃ βασιλεῦ ἀπὸ ἀπο-
κρίσεως εἰς συμβελὴν μετερχόμενος; Μι-
κρὰ ναι ἢ χώρα, ἧς ἄρχεις, ἀλλὰ μεγάλαις
ἀρχαῖς, τῇ τε πρὸς μεσημβρίαν τῆς Βερ-
γαρίας κειμένη καὶ τῇ πρὸς ἄρκτον, σεβα-

σὸς καὶ ἐπίφοβος αὐταῖς ἐγένε', νικήσας τὰ πολυάρθμα αὐτῶν στρατεύματα, καὶ ἤδη φορολογεῖς ἑκατέραν. Οὐαὶ ἔν, ὦ βασιλεῦ, ὅτι ἕτεροῖόν τί ἐστι πάντη τὸ ποιῆν ἀρχὴν τινα σεβαστὴν καὶ ἐπίφοβον τοῖς γείτοσι, καὶ ἐ μεγάλη ἔκτασις καὶ πολλὰ στρατεύματα; Φύλαξαι γὰρ μήποτε ἐκτείνεσθαι καὶ πλετεῖν δέλων, λάδης σαυτὸν ὀλέθρια κατὰ τῆς σαυτῆ ἀρχῆς μηχανώμενος. Ἐπεὶ δὲ μικρὰ ἐπικράτεια, ὡς ἡ τῆς Βεργαρίας, καὶ εὖ μάλα ὠργανισμένη καὶ μέγα δυναμένη, ἐκ αἰεὶ ἔξω κινδύνου καδέσηκεν, ὡς ἔφην ἀνωτέρω, καὶ δεῖ πάντως λαόν τινα, ἀναφαιρέτως ἀνεξαρτησίας φροντίζοντα, ἐκ χιλίων πεντακοσίων μυριάδων κατοίκων ἀπλῶς, τελάχισον, συντεθεῖσθαι, καὶ ὑπερβαίνειν σοὶ τὰ ἐκ μεσημβρίας ὄρια ἐ καλόν, ἔχεις τὴν πέραν τῆ Ἰσρα χώραν, εὖ διορισμένην ὑπὸ τε τῆ Ἰσρα καὶ τῆ Τισσῆ, καὶ τῆ Τύρου καὶ τῆ Πόντος· ἢ, μάλλον εἰπεῖν, ὑπὸ τῆ δεῖ αὐτῆ, τοῖς ὕδασι τέτοις. Ταύτην δεώρει ἐφεξῆς ἰδίαν χώραν, ἱκανὴν ἔσαν, διὰ τὸ εὐγειον καὶ τὴν

ἐκτασιν, τροφήν παρέχειν τόσῳ λαῷ, ὅσος
ἱκανὸς εἰς σύστασιν μοναρχίας, ἥπερ εὖ διω-
κημένη καὶ διοργανισμένη, καὶ ἐπ' αὐστη-
ροτάτης δικαιοδοσίας βεβηκυῖα, καὶ ἐρῶ-
μένη ἕτως, ταῖς ἔξωθεν ἐπιδρομαῖς καὶ
ἐπιδέσεσιν, εἴτε εἰς λεηλασίαν, εἴτε εἰς
κατάκτησιν, ἀκαταμάχητος ἔσεται. Ταύ-
την θεώρει ὡς πρωτεύουσάν σοι καὶ ἰδίαν
ἐπικράτειαν, καὶ ῥαδίως φυλάξεις καὶ τὴν
Βυργαρίαν ἐκείθεν ὀρμώμενος. Ταῦτα τὰ
ἄρδια ὡς ἱερὰ ἡγῆ ὑπὸ τῆς δημιουργῆς αὐτῆς τε-
θέντα, καὶ μηδέποτε παραβῆναι θελήσης,
μηδὲ τολμήσης, τῆς παραβάσεως αὐτῶν
ὀλεθριωτέρας τοῖς ἐντὸς αὐτῶν ἢ τοῖς ἐκτὸς,
ἐφ' ἧς ἢ ὑπέρβασις, ἐσομένης.

Τί δὲ καὶ ἐκ τῆς λεγομένης κοινῶς πλῆττε
σοὶ τῆς ἀρχῆς προσγενήσεται; Ξενολογή-
σεις; Ἀλλὰ τὰ κωνσταντινουπολιτῶν καὶ
ἀβάρων ἔσωσαι φρικοποιὸν μάθημα. Οὐαὶ
τῷ ἄρχοντι τῷ τὴν ὑπὲρ πατρίδος ἄμυναν
ξένοις ἐμπιστεύοντι. Διαφθερεῖς τὸς γείτο-
νας; Ἀλλ' ἴσθι διαφθεύρων ἅμα καὶ τὸ
ὑπήκοον, καὶ ἄδικα πράττων· καὶ ἔξεις,

ἔτω πολιτευόμενος, τό, τε ἐπήκοον καὶ
τὴν καδόμεναι δικαιοσύνην, ἣν ἐλήσεις ἄδικα
πράττων, ἐναντία τῷ σῶ πολιτεύματι.
Αὐξήσεις τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀρχῆς; Ε, ὅσον
οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐς εὐτυχίαν ὁδὸς ἐκτετρά-
φεται! Ὁ πραγματικὸς πλῆθος, δι' ὃν σοι
περιττὸς ὁ χρυσὸς, αὖξει τὴν εὐτυχίαν κοι-
νῶς τῶν κατοίκων· καὶ ἡ ἐντὸς καὶ πέραν
τῆς Ἰσραὴλ χώρα, πλεσιωτάτη. Ὁ δὲ κοινῶς
καὶ χυδαίως λεγόμενος πλῆθος, ὁ προλη-
πτικὸς, δυστυχίας πολλῆς τῇ χώρᾳ γενήσε-
ται σοι παραίτιος. Ἢδη παρατετήρηται
μοι τῆτο, ὃ βασιλεῦ, ἐν πολλαῖς πόλεσι
τῆς Εὐρώπης, πλεσίαις κοινῶς νομιζομέ-
ναις, τῷ ὄντι δὲ πτωχεύσαις· καδόμεναι γὰρ
ὅπερ ὁ προληπτικὸς πλῆθος πολὺς, ἐκεῖ καὶ
φρικοποιὰ κατοικεῖ πτωχεῖα· πολλοσημό-
ριον οἱ πλέσιοι, ὑπὸ τρυφῆς διεφθωγότες
καὶ ἀποπεπνευκότες· ὁ πολὺς λαὸς πένεται
καὶ κατατρύχεται· ὅπερ ὁ προληπτικὸς πλῆ-
θος πολὺς, ἐκεῖ καὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀνα-
γκαῖα δυσπόριστα, καὶ τὸ πᾶν πενία καὶ
τρυφῇ, ξερῆσει καὶ περισσεῖα ἐκλέλυται,

καὶ ψυχρὸν περὶ πατρίδα παντάπασιν· καὶ ἢν τι συμβῆ, συμβήσεται δὲ πάντως, τῶν πραγμάτων ἕως ἔχόντων, ἕδεις ἐνδυσιασμός ὁ μόνος τῇ πατρίδι σωτήριος. Οὗτος ὁ προληπτικὸς πλῆτος ὃ βασιλεῦ, ὡς τὴν ἰσοσαθμίαν, ἐξ ἧς ἡ συμφωνία καὶ ἡ ἄρμονία τῆ πολιτικῆ σώματος κρέμανται, ἀνατρέπων, τὰς δρεπτικὰς χυμὰς, ἕν' ἕως εἶπω, ἕς ἀνάγκη ἐς εὐρωσίαν ἐξ ἴσθ τοῖς μέλεσιν ἀποχεῖσθαι, διαταράττων, καὶ πλήθους μὲν καὶ ἐξογκώσεως καὶ οἰδημάτων τισὶ μέλεσιν, ἀτροφίας δὲ ἐτέροις ὑπάρχων παρὰ τὸν καὶ νεκρώσεως, ὡς πατὴρ τῆς τρυφῆς τῆς ἐκδηλυνέσης τὰς κατοίκους, καὶ διαφθειρέσης αὐτῶν τὰ ἤδη, κλέπτας, ἄρπαγας, ῥυπαροὺς, χαμερπεῖς, μικρόφρονας, ὑπέλκας, δολίους, κακοτέχνους, ἐπιβέλκας ἀλλήλων καὶ τῆ κοινωνικῆ συστήματος ποιέσης, ὑπερορίσθω σοι νόμοις ἀύσηροτάτοις. Ἐσι θεός· ἔσιν ἀλήθεια· ἔσι δικαιοσύνη· ἔσιν ὀρθὸς λόγος. Οὐδὲν σύστημα κοινωνίας ἔρῶται ἄλλως ἀγόμενον καὶ πολιτευόμενον. Οὐδὲν ἀντίθεον μύ-

νιμον· ἔδεν ἀντίθεον ὑγιεινόν. Οὐαὶ τοῖς περιφρονῶσι τὴν αὐτοαλήθειαν, τὴν αὐτοδικαιοσύνην, τὸν θεῖον λόγον. **Ἐπισραφήτω τις, καὶ ὄψεται, φρίττων πάντως, τὴν μεγάλην τῶν λεγομένων ἀλήθειαν.**

Ταῦτα τῷ σοφῷ καὶ σκεπτικῷ ἀβάρῃ ἐξαπτομένῃ ἤδη ἐν τῷ τέλει τῷ λόγῳ καὶ δεινοπαθῶντος καὶ σχετλιάζοντος, πυθόμενος ὁ Κρεμὸς, διαταράχθη ὅλως καὶ ἐξέση, τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῷ βάρει τῶν λόγων κινέμενος· καὶ αὐτίκα νόμους κατὰ τῷ πλέτε καὶ τῆς τροφῆς καὶ τῆς ἀκολυψέσης ἀδικίας ἔδειξε· ἔτιδὲ καὶ τέχνους καὶ ἐμπορίαν, ὅσαι ὑπηρέτιδες τῆς τροφῆς, ὑπερορίους ἐποίησε, καὶ αὐσηρῶς τὰς παραβαίνοντας τὰς σωτηρίας νόμους ἐπαίδευε, καὶ τὰς προσόδους τὰς μεγάλας τὰς ἐκχαυνύσας καὶ χαλώσας τὰς κατοίκους, καὶ ἔτιως ὑπορουττέσας τὸν πολιτικὸν οἶκον, κωλύειν ἤρξατο. Οὐαὶ ἀναγνώσα ὅτι καὶ ἐν ἔδνεσιν, ἅπερ ἡμεῖς ἠλιθίῳ τύφῳ κινέμενοι καὶ φιλαυτία, ὀνομάζομεν βάρβαρα, εἰσὶν ἄνδρες δι' ἀρετὴν καὶ σοφίαν ἀξιοδαύμαστοι, καὶ ἔδαμῶ

καὶ ἐδέποτε ἐπιλείψῃσι τῇ ἀρετῇ οἱ τοιῦ-
τοι ὑπηρέται καὶ κήρυκες; Οὐαὶ ὅτι συ-
νωδὰ τοῖς πυθαγορικοῖς φιλοσόφοις καὶ
ὁ ἄβαρος ἐχρημάτιζεν; Ἐκεῖνοι πρὸ πολ-
λῶν ἤδη ἑκατονταετηρίδων ἐφθέγγοντο, ἅ-
τρυφὰ γεννᾷ πολυτέλειαν· ἅδε, πλεονεξίαν·
πλεονεξίην, ἀδικίαν, ἅδε, ὄλεθρον· καὶ
ἀλλαχῆ, ἅ τρυφὰ γεννᾷ κόρον, ὅδε, ὕβριν·
ἅδε, ὄλεθρον.

Ἀποδνήσκων δὲ ὁ Κρομῶς, διαμοιρᾷ
τοῖς ἑαυτῆ υἱεῦσι τὴν ἐπικράτειαν, καὶ ἡ
δύναμις τῶν βεργάρων ἐξασθενεῖ ἔτω καὶ
τοῖς ἐξ ἑα ἐρχομένοις λεία γίνεται. Ἦσαν
δὲ τὰ ἑῷα ταῦτα ἔθνη, χαζάροι πάλιν, οἱ
καὶ πρότερον τὰ πρὸ ποδῶν μέχρι Τισσῆ
κατεκτήσαντο ἐπερχόμενοι. Ἀλλ' ὡς ἔοικε
περιεφέροντο ἐν τῷ δυτικῷ τῆς Ρεμβνίας
καὶ φύλαρχοι ἀβάρων, περιεφέροντο δὲ καὶ
φύλαρχοι χαζάρων, μηδέτεροι μηδετέροις
ὑποταττόμενοι, καὶ ἐκάτεροι ὑπηκόους ὀβ-
μένους ἔχοντες, τὲς γε ὅπλων καὶ ἐρυμνῶν
χωρίων ἀφροῦντιζέντας, καὶ τοῖς καρποῖς
μόνον τῆς Δήμητρος καὶ τῇ κτηνοτροφίᾳ

ἐνασχολημένους καὶ ἀρκυμένους· ἦσαν γὰρ
ἤδη καὶ ῥεμῆνοι ἐπικρατείας ἀνεξαρτήτως
ἔχοντες, καὶ ὄπλοις ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν ἐλευ-
θερίας ἀμυνόμενοι, ἢ φόρῳ μικρῷ αὐτό-
νομοι πολιτεύεσθαι ἐώμενοι. Τότες γυν-
τὲς ἀβάρος καὶ χαζάρους ὁ Κρομὸς ὑπέταξε
ῥάδιον· τὸτο μὲν διὰ τὴν ἐν πολέμῳ σύ-
νεσιν καὶ ἀνδρίαν, τὸτο δὲ καὶ διὰ τὴν τῶν
δυτικωτέρων ἴσως χαζάρων ἀπὸ τῆ ἐντοῖς
ἐώοις ἀρχιβασιλέως αὐτῶν ἀπόσασιν καὶ
ἀνεξαρτησίαν ἀφρονέσερον ἐπιθυμημένην.
Στασιώδεις ἐκτάπως καὶ ἄγαν φιλελεύθε-
ραι, αἱ χαζαρικαὶ φυλαί. Εἶτα ἐδὲν δυ-
σελικτώτερον ἐδὲ δυσδιεξιτητότερον τῆς
ἰσορίας τέτων τῶν ἐδνῶν. Αὐτοῖς μὲν γὰρ
τὰς ἑαυτῶν πράξεις τοῖς ἀπογόνους καταλι-
πεῖν, ὡς ἐπὶ τὸ κρεῖττον μαθήματα, ἐδὲ
ὄλως ἔμελεν· ἐδὲ γὰρ ἐδὲ τῆ μέλλοντος αὐ-
τῆ, ὡς φασιν, ἐδεμία φροντίς αὐτοῖς ἐτύγ-
χανε, πλὴν εἴτι πάρεργον παρ' αὐτῶν κα-
ταλειψδὲν τοῖς μετέπειτα, ἄσματα λέγω
ἐξημμένης καὶ μεγαλυνέσης φαντασίας,
τέρψεως χάριν, ἢ παραδόσεις ἀμυδραὶ ψυ-

γῆς ἀπὸ σχολῆς ἀλύσεως εἰς διατριβὴν Θε-
ραπευτήρια· ἔλλησι δὲ καὶ λατίνοις ἐς ἀλη-
θινὴν καὶ πραγματικὴν παιδείαν παρακ-
μάσσει, περιφρονεμένων καὶ μισθμένων
βαρβάρως ὀλίγα ἔμελεν· ἄραψί τε ἐπὶ παι-
δείᾳ ἀκμάσσει μὲν, δρασκομανῶσε δὲ ἐκ-
τόπως, τὰ ἑτεροδρόσκων πεφρονηματι-
σμένως περιπεφρόνηται, καὶ μικρῶς λόγῳ
ἠξίωται. Ἐπεὶ δὲ κατιόντες τῷ λόγῳ καὶ
τῷ χρόνῳ τῶν τούρκων, χαζάρων, ἔγγρων ἐμνή-
σθημεν, παρεκβαίνοντες οἴουσι τῶ λόγῳ,
διατρίψωμεν τοῖς τὰ ἤδη εἰρημένα καὶ ἔσθον
ἔσω εἰρησόμενα ἀφορῶσιν, ἐπιτροχάδην
αὐτὰ διηγέμενοι.

Ἐν τῇ ἐννάτῃ τῶ ἔτας ἡμῶν ἑκατονταε-
τηρίδι, ἀναμεταξὺ τῶν ποταμῶν Βόλγα
καὶ Ιαῖν, νομαδικὸς τις μέγας καὶ ἄρεσμα-
νῆς καὶ ληστρικός περιεφέρετο λαὸς, τῇ τῶν
τούρκων χροῖμενος γλώττῃ, καὶ κλῶν ἀντι-
κρως τῶ μεγάλα ἐκείνη ἔδνης τυγχάνων καὶ
αὐτὸς μὲν ἑαυτὸν καγγάρον ὠνόμαζεν, ὃς
ἑτέρων δὲ, πατζινάκης ἢ πατζινακίτης ἐκα-
λεῖτο. Περαιῶται ἔπειτα τὸν Βόλγαν καὶ

Τάναϊν, πρὸς δυσμὰς τρεῖτόμενος, καὶ
περὶ τὰς πηγὰς πλανᾶται τῆς Καταΐσσης,
περὶ τὸν τριακοσὸν ἑννατὸν ἑνιαυτὸν τῆς
ἐκτάκης ἱκαποναετηρίδος, καὶ χρόνον ἕξε-
ρον ἢ πύρρον τῆς πόλεως Κιοβίης, αἰὲ πάντα
λησρομανῶν. Τάτα δὴ τῆνικαῦτα, χαλᾶς
ροῦ μὲν πρὸς δυσμὰς, καμῖνοι δὲ πρὸς
μύσην ἡμέραν ἐτέγγανον γείτονες, καὶ
συγγενεῖς ἀλλήλοις τε καὶ ἐκείνῳ λαοί· ἀλλ'
ἔτι καὶ διὰ τὸτο ἀσφαλέστεροι, καὶ τῶν ἐπι-
δρομιῶν αὐτῶν καὶ τῆς λησειᾶς ἐλεύθεροι,
ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῆς συγγενεῖς οἱ καρχάρου,
καὶ ἐπιηράζον, τῆς ἐδνοσυγγενείας ὀλίγον
φροντίζοντες. Ταῦτ' ἄρα καμῖνοι ἀγα-
ραπῆρες καὶ τῆν καρχαρικὴν μὴ φέρον-
τες αὐδάδειαν, συναλισθύντες καιρῶς, ἐπι-
είδευσαν ὁμοθυμαδὸν τοῖς καρχάρου, καὶ
μετὰ αἰματώδη μάχην, νικῶσιν αὐτὰς καὶ
τῆς γῆρας αὐτῶν ἐγκρατεῖς γίνονται. Τῶν
δὲ ἡετηθέντων καρχάρων, μέρος μὲν αὐ-
τῶν εἶπεται πρὸς ἕω, καὶ περαιωδὲν τὸν
Τάναϊν καὶ Βόλγαν καὶ Ιαῖν, ἐς τὸ βόρειον
τῆς Μπαχαρίας, τῆς πάλαι Σεγδιανῆς

ἀφίκετο, οἱ δ' ἕτεροι κλίνουσι πρὸς τὸ δυ-
τικὸν Κιοβίε καὶ τοῖς μοαγγυόροις ἐπιπί-
πτουσιν.

Ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιπτώσει καὶ συμποικῇ
ἠετῶνται ὑπὸ τῶν καγγάρων οἱ μοαγγυό-
ροι, καὶ τῆς σφετέρας χώρας αὐτοῖς ἐξί-
σανται. Τῶν δ' αὖτις τῶν μοαγγυόρων
ἠετηθέντων, οἱ μὲν ἐς τὸ δυτικὸν ἀσα-
βλέπουν, καὶ ἐν τῷ Ατελ καὶ ὄ, ἐσιν,
ἐν τῇ Βασσαραβίᾳ παρὰ τὸν ποταμὸν Τύ-
ραν ἐνίδρουνται, καὶ μετέπειτα μετ' ἕ πο-
λὸν χρόνον, ἐς τὰς εὐρυχώρας πεδιάδας, εἰς
εὐρύχωρον ἄλων, ἕτως εἰπεῖν, τῆς Ευρώ-
πης, κακῇ τύχῃ τῆς Ευρώπης αὐτῆς, ἀφί-
κοντο· ἕ φθάνουσι γὰρ ἀφιγμένοι, καὶ φό-
βε καὶ φόβος καὶ ἀναστατώσεως τὸ πᾶν ἐμ-
πίπταται· βόρειά τε γὰρ καὶ δυτικὰ καὶ
μεσημβρινὰ ταῖς ἀλληπαλλήλαις καὶ λυσ-
σομανέσιν ἐπιδρομαῖς ὑπέκειτο· ὅπερ καὶ
νῦν ἔτι οἱ δὲ ἀνδρίαν καὶ ῥώμην κλεινοὶ
ἀπόγονοι αὐτῶν μοαγγυόροις σώζονται· οἱ
δὲ ἕτεροι μέσσην ἄρουνται ἡμέραν, καὶ
διαβάντες τὸν Τάναϊν, ἐν τοῖς μεταξύ αὐ-